

40. møde.

Onsdag den 4. maj kl. 10.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af færdselsloven. (Obligatorisk knallertundervisning).

(Lovforslag nr. 132. Fremsat 29/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Otto Mørch (S):

Det lovforslag, vi her skal behandle, har folketinget faktisk tidligere haft lejlighed til at vurdere, da færdselsloven første gang var til behandling, men på grund af nogle uoverensstemmelser med Kommunernes Landsforening vedrørende finansiering blev det udskudt. Jeg vil gerne takke ministeren for, at vi nu igen får lejlighed til at vurdere denne vigtige sikringsforanstaltning, som ligger i styrkelsen af den menneskelige faktor ved dette uddannelsesfor-slag. Forslaget går ud på, at alle knallertkørere fra 15 år skal gennemgå en teoretisk og en praktisk undervisning og have knallertkørekort for at få ret til at sætte sig på dette eftertragtede køretøj, som knallerterne ikke mindst er for de unge.

Den første knallertkøreskole i Danmark blev oprettet i Gladsaxe i 1971, og siden er der kommet 300 over hele landet. Knallertkøreskolerne har hidtil været drevet kommunalt gennem de lokale ungdomsskoler, og siden 1971 har op mod 55.000 unge erhvervet sig knallertkørekort, det vil sige et bevis på, at de på tilfredsstillende måde har gennemført et 24 timers undervisningsprogram, som har været nogenlunde ligeligt fordelt mellem praktisk og teoretisk undervisning. Det er Landskomiteen for Oprettelse af Knallertkøreskoler, som gennem årene har lagt pres på kommunale myndigheder og politikere på Christiansborg for at overbevise os om, at man kunne nedsætte det store antal dræbte og kvæstede unge knallertførere ved at gennemføre en obligatorisk undervisning.

Nu står vi altså over for at skulle vurdere dette forslag, og jeg vil meget stærkt anbefale, at tinget gennemfører en lovgivning på det område. Derfor håber jeg på en hurtig og velvillig behandling af lovforslaget.

En af de ting, man særlig har lagt vægt på i den hidtidige undervisning, er en holdningsbe- arbejdelse af de unge; jeg anser det for meget vigtigt, at vi får fortalt de unge, at en knallert ikke er legetøj, men er et nyttigt, billigt og driftssikkert befordringsmiddel.

Socialdemokratiet kan anbefale dette lov- forslag.

Voigt (FP):

Vi er delt.

Holmberg (V):

Lovforslaget om ændring af færdselsloven. (Obligatorisk knallertundervisning) er ved at være en gammel kending. Det var med i forsla- get om færdselslov fra oktober 1975, men det blev under udvalgsbehandlingen taget ud, måske nok i første række som følge af de be- tænkeligheder, Kommunernes Landsforening fremførte.

Efter færdselslovens vedtagelse, hvor det altså ikke var med, har der været ført forhand- lingen mellem Landssammenslutningen af Ung- domsskoleledere og Kommunernes Landsfore- ning. Kommunernes Landsforening har ikke ment rent sagligt at kunne gå imod den obliga- toriske undervisning, men stiller som betin- gelse, at der bliver ydet en betaling herfor. Om det skal være de 100 kr., som er foreslået, må vi drøfte i udvalget. Jeg vil dog gerne her ved første behandling tilføje, at vi mener, det nok er rimeligt, at de selv skal betale, hvad det kos- ter. Det må de gøre, som skal have et trak- torkørekort, for ikke at nævne kørekort til bil og motorcykel. Ved de nævnte kategorier af kørekort forlanger vi naturligvis obligato- risk undervisning. Helt umiddelbart kan vi måske ikke drage sammenligning med knaller- ter, men en knallert er dog et motordrevet kø- retøj, og de, der bruger, det, er jo ofte unge, 15 år. Jeg er altså enig med Kommunernes Landsforening i, at det sagligt er meget svært at gå imod den obligatoriske undervisning. Ud fra forskellige motiver har justitsministeriet ment det rigtigt, at folketinget på ny fik lejlig- hed til at tage stilling til den obligatoriske un- dervisning; om den så skal være som foreslået

[Holmberg.]

af Kommunernes Landsforening, må vi naturligvis drøfte i retsudvalget.

Hagen Hagensen (KF):

For at styrke trafikikkerheden og for om muligt at undgå stor tilskadekomst blandt de unge kan vi slutte os til, at der på en eller anden måde indføres en pligtmæssig undervisning af knallertførere under 18 år. Jeg kan føje til, at vi såmænd også gerne havde set den for personer over denne alder, der vel også kan være til fare både for sig selv og andre. Vi finder det betænkeligt, at man skal pålægge kommunerne yderligere byrder, og vil holde for, at man i princippet bør betale denne undervisning selv, men dette spørgsmål kan vi drøfte i udvalget.

Til slut skal jeg blot spørge justitsministeren: når det i § 2 siges, at loven kan sættes i kraft således, at den kun kommer til at gælde for visse grupper af personer, hvilke grupper mener ministeren så hermed?

Lilli Gyldenkilde (SF):

I SF ser vi positivt på obligatorisk knallertundervisning, dog nok lidt behersket på dette forslag. F. eks. synes vi, at 24 timers undervisning er alt for meget. Men vi vil gerne være med til at se på det i udvalget.

Tove Jørgensen (DKP):

Fra DKPs side kan vi godt medvirke til forslaget om obligatorisk knallertundervisning. Dette forslag er nok i virkeligheden mere væsentligt for trafikikkerheden for knallertkørerne end bestemmelsen om 40 eller 30 km/t. Det er nok så vigtigt at give knallertkørerne en viden, og om hvorledes de skal placere sig i trafikken, hvordan man gebærder sig på et motordrevet køretøj, og sikkert også, som hr. Otto Mørch fremhævede det, at påvirke holdningen hos knallertkørerne.

Vi kan derfor love en positiv behandling af lovforslaget.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det radikale venstre er tilhænger af, at der indføres obligatorisk knallertundervisning. Vi tror, det kan blive et meget væsentligt led i en styrkelse af færdselssikkerheden for en meget udsat trafikgruppe.

Hvad finansieringen af denne udannelse

angår, har regeringen foreslået, at de unge knallertkørere selv skal betale en tredjedel, men jeg ved, der fra anden side er ønske om en anden ordning. Det er et spørgsmål, vi er meget villige til at diskutere i udvalget.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Kristeligt folkeparti kan varmt anbefale forslaget. Jeg ved, der nede i salen sidder en ivrig forkæmper for dette forslag, og jeg ved, der er gjort et meget dygtigt stykke arbejde allerede nu. Jeg ved også noget om, hvilken betydning, den undervisning, der har fundet sted, har haft, og derfor synes jeg, der er grund til at takke for, at dette forslag er kommet frem.

Så diskuterer man finansieringen, og det foreslås, at de unge selv skal betale. Jeg synes, at det må være rimeligt, at undervisningen tilbydes som hidtil under ungdomsskoleundervisningen. Det skal selvfølgelig ikke hindre, at man, hvis man ikke vil have den dér, har mulighed for eventuelt selv at betale den på anden måde. Jeg tror, det er så vigtig en ting og så god en investering, man gør her, at man på længere sigt kan spare penge ved det. Vi håber, det kan vedtages hurtigt.

Mimi Jakobsen (CD):

Også centrum-demokraterne er meget positivt indstillet over for forslaget. Spørgsmålet om betaling har vi endnu ikke i gruppen taget endelig stilling til; der er lidt delte meninger om, hvor meget de unge mennesker bør betale selv, når der tages hensyn til, at de i forvejen er belastet af en stor udgift til anskaffelsen af knallerten samt sikkerhedsforanstaltninger til den. Dette vil vi vende tilbage til under udvalgsarbejdet.

Mette Madsen (V):

Som en af dem, der beklagede, at vi ikke fik den obligatoriske undervisning med, allerede da vi gennemførte færdselsloven, vil jeg i dag sige, at jeg er meget glad for at se, at forslaget er her nu, og at der også lader til at være stor tilslutning til det. Jeg går naturligvis fuldstændig ind for de betragtninger, vores ordfører gjorde gældende bl. a. om betalingen.

Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at fremføre et forslag, som jeg flere gange har fremført i retsudvalget, men som jeg hidtil har stået temmelig ene med. Det er spørgsmålet om undervisning for personer over 18 år. Jeg

[Mette Madsen.]

synes, det er meget betænkeligt, at enhver borger i dette land kan gå hen og købe en knallert og køre lige ud på gaden med den uden i virkeligheden at have dokumenteret at kunne færdselsregler eller alt det, der skulle beskytte både ham selv og medtrafikanterne i trafikken. Derfor så jeg meget gerne, om det blev pålagt kommunerne, eller i hvert fald kraftigt henstillet til dem, at når knallertundervisningen nu bliver obligatorisk og man får alle disse knallertbaner, at disse så blev åbne for enhver af kommunens borgere, der måtte ønske det, naturligvis også mod betaling, som når man ellers skal have kørekort til en bil eller andre motorkøretøjer. Det er i særdeleshed pensionisterne, jeg tænker på. I de tal, som overlæge Reich havde i sit materiale til retsudvalget, et materiale, der omfattede 346 knallertførere, som i tiden fra 1. januar 1968 til 31. marts 1975 blev dræbt ved en trafikulykke eller døde som følge af denne og blev retsmedicinsk obduceret, var 27 pct. af disse dødsfald blandt mennesker over 65 år. Jeg synes, det er tal, der vejer meget tungt. Jeg ville ønske, at vi kunne få det med, eventuelt i betænkningen, at man henstiller dette til kommunerne, og dernæst vil jeg foreslå, at man tog det op som en kampe i pensionistforeninger og -klubber for at gøre opmærksom på, at der var nu denne udvej til at gøre knallerten til et sikrere transportmiddel også for de ældre.

Willhelm (VS):

VS har al mulig sympati for både hensigten med og hovedtrækkene i dette forslag. Der kan selvfølgelig være nogle nuancer. Som flere andre er vi også interesserede i at diskutere finansieringsproblemerne, men det er og bliver nogle småkrøller i forhold til hensigten og hovedtrækkene, som vi vil støtte, og jeg kan sige, at næsten ligegyldigt, hvad dette forslag ender med, vil vi støtte det, der bliver resultatet, ud fra det, vi kan bedømme i dag.

Svend Erik Hovmand (V):

Hastigheden for knallerter har nu fundet et naturligt leje med vedtagelsen af de 30 km/t. Det, vi i dag diskuterer, er, om vi skal gennemføre yderligere restriktioner dels i form af obligatoriske køreskoler, dels under næste punkt i form af forhøjelse af den gældende aldersgrænse fra 15 til 16 år.

Jeg vil gerne sige, at jeg principielt er imod,

at vi går videre ad restriktionernes vej, og jeg tror, jeg taler på mange tusinde unges vegne, når jeg siger, at det forekommer helt urimeligt, at 3 pct. knallertkørere skal kunne gøre livet surt for 97 pct., der kører pænt og fornuftigt, for det er jo det, vi er ved at gøre, når vi taler om obligatoriske knallertkøreskoler og om lidt om forhøjelse af aldersgrænsen. Baggrunden for disse restriktive initiativer er jo ikke alene et spørgsmål om sikkerhed, men er efter min opfattelse først og fremmest en videreførelse af den restriktive holdning for at kunne komme knallertgenerne til livs i vore byer og ikke mindst på de fredelige villaveje.

Efter min opfattelse bør disse gener fjernes gennem indførelse af obligatorisk nummerplader, som afslører de rette syndere og ikke er til gene for de mange tusinde unge, som kører pænt, og som har behov for at køre. Her tænker jeg ikke mindst på de mange unge, der bor i tyndt befolkede dele af landet. Tænk, hvad det vil betyde for dem, hvis de ved en ændret aldersgrænse nu ikke længere kan transportere sig på knallert! Tænk, hvad det vil betyde for dem, at de nu skal gennemgå en obligatorisk knallertkøreskoleundervisning. Jeg har ikke noget imod, at vi har knallertkøreskoler, men de bør være frivillige. Jeg har ikke noget imod, at man laver nogle restriktioner, men det bør ikke ske på bekostning af de mange. Jeg mener, at vi bør overveje denne tanke og få den vurderet nærmere i færdselssikkerhedskommissionen, sådan at vi til efteråret kan se et initiativ på dette område. Jeg overvejer et sådant initiativ, og jeg vil gerne opfordre til, at man ikke nu forhaster sig under den videre behandling af de forslag, vi drøfter under dette og det næste punkt, og træffer nogle afgørelser, som man senere vil fortryde. Jeg håber og tror på, at der her i folketinget vil være en vilje til ikke at lave unødige skrappe restriktioner til skade for de mange.

Justitsministeren (Orla Møller):

Da Landskomiteen for Oprettelse af Køreskoler på dette område tog fat for ganske få år siden, startede man en indsats, som fik overordentlig stor betydning. Jeg tænker på det arbejde, der blev lavet for at skaffe en stor gruppe af unge mennesker bedre forudsætninger for at komme ud at køre på knallert. Jeg tænker for den sags skyld også på, hvilke konsekvenser det har fået for vores politiske overvejelser af tingene, for det er jo ærlig talt et resultat af det ar-

[Justitsministeren.]

bejde, der nu er kommet til at stå i det lovforslag, vi beskæftiger os med her, og som er et udtryk for – det viser ordførernes taler også i dag – at en bred gruppe af folketingets medlemmer har den opfattelse, at det vil være bedst af hensyn til trafikikkerheden, at man gennemfører en sådan ordning.

Det er klart, at der er problemer med hensyn til betalingsstørrelsen, og det kan naturligvis diskuteres. Jeg er blot helt uenig med hr. Svend Erik Hovmand, der atter vil lægge det ud igen på frivillighedens basis, jeg tror, at det her først og fremmest drejer sig om et sikkerhedsproblem. Jeg kunne måske være enig med hr. Svend Erik Hovmand i, at da vi startede denne knallertdebat for nogle år siden, var det først og fremmest på grund af irritation over, hvad knallerter kunne gøre i fredelige villakvarterer og den slags ting, men jeg tror nok, at i hvert fald folketingets retsudvalg har arbejdet så meget med disse ting, at disse tanker for længst er forladt. Nu er det helt andre ting, der er afgørende. Det er trafikikkerhedsproblematikken, og derfor er det den, vi først og fremmest skal have afklaret i dag.

Derfor er jeg ked af, hvis arbejdet skal sløres af, at vi skal trække afgørelsen ud eller også skal til at beskæftige os alt for meget med, hvordan vi skal klare det for personer, der er over 18 år. Jeg er ikke så forfærdelig uenig med fru Mette Madsen i det saglige om, at også andre end dem, der er under 18 år, af hensyn til færdselssikkerheden kunne have behov for at få undervisning i trafikreglerne og i at bruge knallert. Men jeg husker tydeligt fra arbejdet i retsudvalget, at det var en diskussion om alle disse forskellige ting, der gjorde, at vi ikke kom nogen vegne. Derfor håber jeg meget på, at udvalget vil koncentrere sig om den ganske bestemte ting, der ligger i dette forslag, og så vil jeg naturligvis være meget åben over for også at få de øvrige problemer diskuteret.

Hr. Hagen Hagensen stillede et direkte spørgsmål til mig, som hænger sammen med nogle linjer i bemærkningerne til lovforslaget, hvor der gives justitsministeren en bemyndigelse til at sætte loven i kraft, sådan at den kun kommer til at gælde for visse grupper af personer. Jeg tror nok, vi står over for den vanskelighed, at hvis vi pludselig med ét slag forlangte, at alle under 18 år på et nærmere be-

stemt tidspunkt skulle have gennemgået denne undervisning, ville vi komme i store vanskeligheder, og det gælder ikke mindst kommunerne, der får pålagt denne pligt. Derfor er det hensigten at forsøge ligesom at tage det i etaper, så vi efterhånden og hurtigst muligt får alle igennem denne undervisning.

Jeg takker for den meget brede tilslutning, forslaget har fået, og er indstillet på at tage de konkrete problemer, der er rejst, op til en nærmere vurdering i retsudvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af færdselslov [af Mette Madsen m. fl.]. (Lovforslag nr. L 115. Fremsat 22/3 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Orla Møller):

Jeg har ikke ret mange bemærkninger til dette forslag. Det er ikke så forfærdelig længe siden – mindre end et år siden – at folketinget afgjorde den sag, som nu bliver sat til behandling igen. Den nugældende knallertalder på 15 år blev indført i 1971, og så sent som under behandlingen af den nye færdselslov sidste år blev ændringsforslaget om en forhøjelse af knallertalderen til 16 år forkastet med betydelig majoritet både under anden- og tredjebehandlingen af lovforslaget.

Jeg ved godt efter den sidste drøftelse, vi havde om knallerthastighed, at man i det nye folketing ikke ved noget som helst om, hvad der er sket af ændringer. Men jeg skal bare som min opfattelse gøre gældende, at jeg ikke finder, der er sket nogen afgørende ændringer i grundlaget for knallertalderens fastsættelse, og derfor kan jeg altså ikke gå ind for det foreliggende lovforslag.